

SOTE ruotsinkielisten järjestöjen näkökulmasta

SOTE-uudistus ja järjestöt-webinaari 8.9.2020

Kommenttipuheenvuoro

Lisbeth Hemgård, FDUV

Ruotsinkieliset palvelut

- Sote-maakuntien vastualueet kasvavat, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismääräykset siirtyvät kunnilta ja kuntayhtymiltä sote-maakunnille.
- 8 kaksikielistä maakuntaa → kielivähemmistön suhteellinen osuus pienenee useissa kaksikielisissä sote-maakunnissa.
- Miten taataan ruotsinkielisten erityisosaamista edellyttävät palvelut (esim. Kårkullan nykyiset erityispalvelut)?
- SOTE-ehdotuksessa on melko hyvin säännelty, miten turvataan ruotsinkieliset palvelut

Yhteistoimintasopimukset

- Kaksikielisille sote-maakunnille velvollisuus sopia yhteistyöstä ja työnjaosta ruotsinkielisistä sote-palveluista.
- Kårkullan toiminta jaetaan alueille ja erityisosaaminen (ja tarvittaessa peruspalvelutkin) turvataan yhteistoimintasopimuksella.
- Epäselvää edelleen, mistä palveluista voidaan tehdä yhteistoimintasopimus
  - Pitäisi tarkentaa ja listata
  - Mahdollisuus parantaa palvelujen saatavuutta ruotsinkielellä?

Kansalliskielilautakunta

- Kansalliskielilautakunta ehdotetaan sote-maakunnan viralliseksi toimielimeksi ja lautakunnalla on lailla säädettyjä tehtäviä
- Kansalliskielilautakunnan tehtävä on seurata kaikkia maakunnan tehtäviä kielellisten oikeuksien näkökulmasta, esim. palvelujen saatavuutta ja sen laatua
- Lautakunta voi myös ehdottaa erilaisia toimia
- Mikä on lautakunnan todellinen vaikutusvalta?
  - Lautakunnan mandaatti - kumileimasin?
  - Lautakunnan yhteys maakunnan hallitukseen on epäselvä

Maakunta X

- Yksi maakunta tulee vastaamaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuudesta kaikissa kaksikielisissä maakunnissa.
- Maakunnalla on myös vastuu ruotsinkielisten palveluiden kehittämisestä ja tutkimustoimesta?
- Parhailtaan käydään poliittista väantöä siitä, mikä maakunta olisi sopiva tähän tehtävään.
- Ehdotettu myös kaksi maakuntaa
  - Tutkimus- ja kehittämisvastuu
  - Vastuu palveluiden saatavuudesta ja laadusta

Haasteet 1/2

- Kun palveluvastuu siirretään maakuntiin, täytyy varata tarpeeksi siirtymisaikaa, että kukaan ei jää ilman palveluita. (esim. Kårkulla)
- Järjestötoimijoiden ja yksityisten toimijoiden edellytykset on turvattava muuttuvassa toimintaympäristössä.
  - Ovatko nykyiset ruotsinkieliset palveluntuottajat (ml. järjestöt) riittävän hyvin maakuntien tiedossa?

Haasteet 2/2

- Varsinkin ruotsinkielisille mahdollisuus valita palveluntuottaja on ollut usein haastavaa, mutta näemme että sote-uudistus voi parantaa tilannetta.
- Yhteistoimintasopimusten sisältö täytyy tarkentaa:
  - Mistä palveluista voidaan tehdä sopimus?
  - Jos maakunnassa ei ole saatavilla ruotsinkielistä työvoimaa, voiko julkisen vallan tehtävä antaa yksityisen tai kolmannen sektorin järjestön vastuulle?

Kiitos – tack!

